

Ärende: VN/1014/2025

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om språkexamina

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Svenska Finlands folkting (Folktinget) ger i enlighet med sitt lagstadgade uppdrag (lag om Svenska Finlands folkting 1331/2003) utlåtande i frågor som har betydelse för den svenskspråkiga befolkningens språkliga rättigheter.

Folktinget förhåller sig positivt till att skapa ett system som ger en smidigare och snabbare examensprocess för att avlägga allmänna språkexamina eller delprov och som förbättrar utbudet och kvaliteten på språkexamina i de båda inhemska språken.

Avgiftsfrihet för att visa utmärkta kunskaper som krävs av personal inom statsförvaltningen

Språkexamina för statsförvaltningen som visar utmärkta kunskaper i finska eller svenska blev avgiftsfria hösten 2024. Folktinget som arbetade för denna förändring förutsätter, vilket också föreslås i utkastet till propositionen, att avgiftsfriheten utvidgas till att gälla allmänna språkexamina på högsta nivå när språkexamina för statsförvaltningen slås samman med de allmänna språkexamina. Före ändringen 2024 var avgiften oskäligt hög och berörde främst svenskspråkiga personer som måste påvisa utmärkta kunskaper i finska för att kunna ansöka om en tjänst inom statsförvaltningen.

Språkexamina som en del av universitetsstudier

Folktinget är medvetet om att syftet med propositionen är att utveckla språkexamenssystemen. En utredning om möjligheten att påvisa språkkunskaper som en del av universitetsstudier, som finns nämnd både i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering 20.6.2023 och nationalspråksstrategin, görs separat.

Folktinget förutsätter att utredningen om att granska möjligheten att avlägga en examen som visar utmärkta kunskaper i finska och svenska, som en del av universitetsstudierna, inleds så fort som möjligt. Enligt Folktinget vore det naturligt att en tvåspråkig högskoleexamen vid ett tvåspråkigt universitet ger behörighet som motsvarar utmärkta kunskaper i båda nationalspråken inom den offentliga sektorn.

Folktinget framhåller vidare att om högskolorna får tillstånd att ordna språkexamen som påvisar utmärkta kunskaper i finska/svenska är det viktigt att säkerställa att nivån på språkkunskaperna är jämförbar och lika hög i hela landet.

Tillgänglighet till språkexamen

Folktinget understöder lagförslaget i 4 § om ändring av lagen om allmänna språkexamina, enligt vilket examenstillfällena erbjuds i en omfattning som är tillräcklig med beaktande av de regionala behoven och tillräckligt ofta. Folktinget anser att detta kunde innebära att examenstillfällena vid behov erbjuds exempelvis var tredje vecka och att även antalet personer per examenstillfälle utökas i tillräcklig utsträckning.

Folktinget förutsätter att resurserna för språkproven ökar så att de som förutsätts avlägga ett språkprov på grund av arbete, arbetsmarknadsstödet språktillägg, permanent uppehållstillstånd eller andra orsaker som lagstiftningen kräver, inom en rimlig tid både får avlägga provet och får provet bedömt. Tiden för att få svar på ett avlagt språkprov som krävs för en statlig tjänst får inte förlängas jämfört med situationen i dagsläget, eftersom det kan innebära att man går miste om möjligheten att ansöka om den lediganslagna tjänsten.

Helsingfors, den 27 juni 2025

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Christina Gestrin

folktingssekreterare

Camilla Grundström

biträdande folktingssekreterare

Grundström Camilla
Svenska Finlands folkting